

OCHTENDEESPREEKING op woensdag 1 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH-BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - H.C - H.D - ~~KB/G~~ - ~~KB/H~~ }
Afwezig : O.V.I.

H.BVD brengt de vanmorgen door de radio aangekondigde politiek van Gomulka om de buikriem strakker aan te halen ter sprake en vraagt zich af, of dit in verband kan staan met het mislukken van de topconferentie. H.B gelooft veelmeer dat de slechte economische situatie in Polen tot de genoemde maatregelen heeft geleid, waardoor vanzelf de aanhangers van een stalinistische koers weer meer op de voorgrond komen.

H.B leest voor wat MAO heeft gezegd: "men moet geen onrealistisch idealisme koesteren t.o.v. het imperialisme".

KB/G vermeldt het afzeggen op grote schaal van Russische geleerden voor een wetenschappelijk congres in Utrecht, en vraagt zich af of dit betekent, dat de nieuwe lijn ook zal doorwerken bij de culturele uitwisseling.

H.BVD merkt op, dat de nieuwe lijn voor ons in zoverre arbeidbesparend zal werken, dat het ons veel minder moeite zal gaan kosten om de mensen ervan te overtuigen dat het communisme een gevaar is dat bestreden moet worden.

H.BVD deelt mede, dat gisteren in een vergadering in de C-sfeer is besloten de mogelijkheid in studie te nemen onze aandacht weer te gaan wijden aan de Tsjechische legatie en handelsmissie.

In Nederland zijn 27 Tsjechen, waarvan 15 in de handelsmissie. Wij weten praktisch niets omtrent hun faits en gestes. Afdeling E, niet in de laatste plaats ECJ, zal nagaan wat wij in de naaste toekomst tegen de Tsjechen kunnen ondernemen. Afdeling C gelooft met de huidige bezetting het werk voorlopig te kunnen opvangen; de bedoeling is niet dat hetgeen wij tegen de Polen en Hongaren doen, zou worden afgebroken.

H.B. ziet in de courant dat de Tweede Kamer accoord is gegaan met de grens-liberalisatie per 1 juli a.s. Bezwaar is gemaakt dat ongewenst verklaring van vreemdelingen in het ene land met zich meebrengt, dat dit automatisch voor de andere landen geldt. Nu is gevraagd de Raad van State in een adviserende capaciteit aan te wijzen, zodat iemand die verzet aan wil tekenen, zich tot dit College kan wenden, dat vervolgens de Regering van advies kan dienen.

De Nederlandse regering heeft drie vooraanstaande Russische persmensen uitgenodigd, de plaatsvervangend directeur-generaal van TASS, de plaatsvervangend hoofdredacteur van de PRAWDA en idem van de Literaturna Gazeta. Dit is een reciprociteitsbezoek van Nederlandse journalisten aan Rusland (notulen 11-3-1960).

De drie Russen worden medio juni verwacht.

H.B. wil de vraag stellen: bemoeien wij ons er mee als dienst, en zo ja, doet afdeling C dit of afdeling B? H.B. heeft er reeds enige malen

op aangedrongen, dat er een ambtenaar van de dienst voor deze taak wordt aangewezen, zodat er een centraal punt komt, waar zowel B als C hun desiderata c.q. informatie kunnen neerleggen. H.BVD ziet het onderhavig bezoek van de Russische persmensen niet als opvang-object - H.BVD wenst overigens niet nogmaals het initiatief te nemen tot het creëren van een opvangcentrum. Zolang er aan dit idee geen concreter vorm wordt gegeven, kunnen wij op dit niveau het niet doen. De andere instanties zijn bang dat als de bezoekers merken dat ze gesteerd worden, dit in de pers zal komen, aldus H.BVD. Wat wij ons moeten afvragen is: wat gaat de dienst ertegen doen? H.B. gelooft dat - al ware het alleen voor de concentratie van de stukken - een centrale figuur wenselijk blijft. H.BVD vraagt aan H.C en H.B. te willen nadenken over dit punt, het met de KB's te bespreken en te zien wie hiervoor de meest aangewezen man is. Vrijdag kan de zaak dan opnieuw voorgebracht worden.

H.C vraagt hoe het moet met het lezen van de pakken papier, die ingevolge de afspraak van de vergadering dd. 23-5-1960 gemaakt, hem van de zijde van K/CH hebben bereikt.

Na discussie wordt besloten, dat niet de sectiechefs hiermee belast zullen worden, maar dat de secretaresse nota zal maken van in de rapporten voorkomende namen die van belang kunnen zijn en deze aan de sectiechefs zal voorleggen.

1 juni 1960.

OCHTENDEBESPREKING op donderdag 2 juni 1960 8

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~QVO~~ - ~~H.E~~ - ~~H.G~~ - ~~H.D~~ - ~~KE/G~~ - ~~KB/W~~

Afwezig : ~~H.BVD~~

PH.BVD heeft gisteren op bezoek gehad, die zijn tweede man kwam voorstellen. is thans belast met zowel inlichtingen- als ook vreemdelingendienst, ~~in~~ ^{wordt} dure H.I.P. met mogelijkheden voor een commissaris-schap.

Hij was uiterst beminnelijk, maakte grapjes en voelde zich kennelijk hier op zijn gemak.

In De Waarheid staat een merkwaardig bericht, namelijk dat Cabot Lodge in de V.N. heeft gelogen, want dat in het U.S.A.-Wapen geen microfoon zat. Dit zou de toenmalige Amerikaanse ambassadeur in Moskou, Averell Harriman, hebben gezegd.

Men zegt, dat er inderdaad geen microfoon, maar een zender in het Wapen verborgen zat.

H.D ziet in de courant dat KILE niet wordt vervolgd, omdat hij geen invloed blijkt gehad te hebben op het aanschaffingsbeleid.
Men ziet nog wel enige "stink" over deze zaak loskomen.

H.KA brengt de bespreking van morgen ter sprake (notulen 21-5-1960) over de Algerijnen, waarvoor behalve en , de

*Overloepige gedragingen waarna, die wij wensen te moeten
aanhouden op deze vergadering;*

B.V.D. heeft uitgenodigd. Hoewel dit voor ons niet meer dan een zijlijn is, moeten wij er niettemin bij zijn en H.K.A. stelt voor dat H.C. samen met CRD als Algerijnenexpert aan de bespreking deelnemen.

H.C. deelt de/Agenda mede:

- a) grondige controle aan de grens;
- b) verscherpt douane onderzoek van bagage, zoals:
door H.BVD reeds
met de douane is besproken;
- c) georganiseerd toezicht op de hotels.

Considerans: als wij dit niet doen, lopen wij kans door de Rode Hand te worden geteisterd.

2 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 3 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OWO~~ - ~~H.N~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KR/S~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

H.BVD heeft voor zich het rapport over de P.E.-vergadering en vindt dit zeer interessant t.a.v. het aangeven van de strakkere lijn door Paul de Groot met als natuurlijk gevolg het op een hoop vegen van zijn tegenstanders en de critiek van Verhey op het gebrek aan discipline in de districten ten aanzien van het uitvoeren van de partij-lijn. Ter kennis van de afdeling Inwendige Veiligheid zou moeten worden gebracht, aldus H.BVD, dat Paul de Groot in zoveel woorden zegt, dat de communisten beslist niet weerloos zullen toezien (als een conflict uitbreekt), maar de Sowjet Unie met alle middelen te hulp zullen schieten. Dit is een stuk, waarvan zo spoedig mogelijk in Aurora-kring kennis genomen moet worden en KB/N zal daartoe meer exemplaren laten fotocopiëren.

H.BVD overhandigt aan H.D een nog niet geagendeerd stuk van de afdeling Inwendige Veiligheid, waarin samenvattend de verantwoordelijkheid voor elke minister wordt uiteengezet (zie ook notulen 6-1-1960). Het stuk dat Vertrouwelijk is gerubriceerd is aan alle ministers uitgezonden. H.BVD mist in het stuk een definitie - die z.i. ten behoeve van deze leken-lezers noodzakelijk moet worden toegevoegd - van de woorden beveiliging, bescherming en bewaking, die steeds in het stuk worden gebruikt. H.D deelt mede, dat deze definitie wordt gegeven in het hoofdrapport. Het hoofdrapport is hoger gerubriceerd. De afspraak was, dat de onderdelen zouden worden gederubriceerd.

KB/N licht zijn dagstaat toe en doet verder mededeling van de reactie op de bedrijfvergadering van de A.D.M., waar de nieuwe lijn werd uitgestippeld. Deze reactie was opstandig - men wist nu langzamerhand niet meer waar men aan toe was.

PH.BVD heeft gisteren een gesprek gehad met de heer Mijnlieff over het paspoortbeleid t.a.v. communisten. Aanleiding hiertoe was een brief van minister Luns (notulen 12-4-1960).

Onder verdonkeremaning van een door de heer Cleveringa opgesteld concept-antwoord, heeft de heer Mijnlieff een nota geschreven die volkomen in strijd met ons standpunt was en wilde nu samen met PH.BVD een stuk opstellen.

PH.BVD heeft hem gisteren de door H.KA geconcipeerde brief in concept laten lezen, waarna de heer Mijnlieff met de vuist op tafel heeft geslagen en gezegd heeft dat hij het eigenlijk helemaal met ons eens was. Dit is dus naar volle bevrediging opgelost.

Er blijft alleen nog een groep communisten, die voor een paar met een geldigheid van één jaar in aanmerking komen, zodat als zij zich in het buitenland misdragen, deze alsnog kan worden ingetrokken.

Wij zullen dus een brief schrijven aan de minister, deze leiden via de heer Mijnlieff die er zijn accoord aan zal geven.

H.KA heeft gisteren in gezelschap van PH.D en DVE een onderhoud gehad met Mr. over het voorschrift Beveiliging Overheidsgeheimen.

De heer had om te beginnen bezwaar tegen de grote omvang. Verder vroeg hij zich af of detailkwesties er niet konden worden uitgelicht en naar een uitvoeringsbepaling konden worden overgebracht. Verder zag hij verschillende elementen aanwezig, die zouden medebrengen dat het in een vorm zou worden gegoten van een algemeen verordenende regeling, een K.B. of een Algemene maatregel van Bestuur, waaruit een beschikking van de minister zou kunnen voortvloeien. Deze elementen zijn inderdaad wel aan te wijzen, aldus H.KA. Het gaat hier om de mogelijkheid dat ingegrepen wordt in de rechtspositie van de ambtenaar. Mr. ziet dit alleen volgens H.KA te zwaar.

Van minister Toxopeüs wordt verlangd, dat hij de organisaties zal aanwijzen, het lidmaatschap waarvan meetelt tot de beoordeling van toelaatbaarheid tot overheidsgeheimen (zie notulen 24-2-1960). Deze lijst organisaties is uitgebreider dan het ambtenarenverbod.

De conclusie is geweest, dat wij een poging zullen doen een nieuwe opzet te maken, volgens de door Mr. voorgestelde spreiding. Dit zal gedaan worden door de assistent van Mr. en PH.D.

De heer had verder aangevoerd, dat iedere ambtenaar kennis moet nemen van dit reglement, waarop H.KA had geantwoord dat dit slechts geldt voor ambtenaren, die met gerubriceerd materiaal omgaan. De heer bleek beducht te zijn voor minder prettige kritiek à la en In 't Veld. Volgens hem was de door die heren opgeroepen anti-stemming nog niet helemaal verstornd.

H.KA zegt verheugd te zijn geweest over de medewerking die hij van PH.D heeft gekregen, die eerder dan hij geneigd bleek zich t.o.v. coöperatief te tonen - hetgeen des te bewonderenswaardiger, daar PH.D en DVE twee jaar lang aan dit voorschrift hebben gewerkt en Mr. het slechts eenmaal bleek te hebben doorgelezen en de bijstukken in het geheel niet.

H.B gelooft, dat het stuk zou winnen als het in de vorm van een kernregeling en een aantal uitvoeringen werd gegoten, waartegen H.D inbrengt dat in de huidige vorm de zaak veel solider verankerd ligt als het hele Kabinet er zich achter stelt.

H.BVD schat dat het drie jaar zal duren, voordat deze zaak er door is.

H.BVD verlaat de vergadering.

H.C deelt mede, dat bij zijn afdeling niets is gevonden over

- a)
- b)

H.C komt terug op de kwestie van de Russische persfunctionarissen, die medio juni in Nederland verwacht worden. Aangezien H.BVD heeft gezegd, dat de Nederlandse regering niet aan een centraal opvangcentrum medewerkt, rest de vraag wat doen wij wél aan deze mensen.

Men is het er over eens, dat er t.a.v. bezoekers uit Oost-blok landen twee desiderata zijn, namelijk wetenschap te verwerven en trachten hen te beïnvloeden. Na het laatste is weggevallen, moeten wij er ons dus op toeleggen door middel van eigen contacten er naar toe te spelen en hopen dat zij met agenten of operaties in contact komen, wat te weten komen.

H.B vestigt er de aandacht op, dat wij hier te doen hebben met zeer hoog geplaatste Sowjet functionarissen, die een zeer grote kennis van de Sowjet Unie hebben. H.B zou dus de mogelijkheid willen bepleiten om een zich niet als zodanig manifesterende Russische tolk in te voeren. Overigens zou H.B graag willen weten welke ambtenaar voor dit soort werk wordt aangewezen. Na discussie wordt besloten, dat H.B vanmiddag de heer van het bureau Oost-Europa van Buitenlandse Zaken hierover zal spreken en dat H.C bij de heer de nodige fact-finding zal verrichten, waarbij hij zal vermelden, dat met het bureau Oost-Europa ook gesproken wordt.

3 juni 1960.

Waarvoor wij want

8

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~PH. BVD~~ - ~~H. KA~~ - ~~OVS~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/02~~ - ~~KB/A2~~
Afwezig : -----

H. B leest in De Waarheid dat in de Sowjet Unie, op de 30ste lengtegraad, een opinie-onderzoek is gehouden op 10-14 mei jl. De vraag was of de mensheid de oorlog kan voorkómen en of men op de goede weg is om de vrede te versterken. De verhouding der antwoorden was 980 voor en 21 tegen. Het gaat niet om deze getallen, die bovendien misschien vervalst zijn, aldus H. B, maar het essentiële en merkwaardige is, dat klaarblijkelijk de volksofinie georganiseerd wordt voor steun aan Chroestsjov's stelling m.b.t. het oorlogsprobleem.

H. B heeft van de heer [] gehoord, dat het bezoek van de perafunctionarissen een reciprociteitsbezoek is voor een drie jaar geleden plaats gehad hebbend bezoek van Nederlandse journalisten aan Rusland. Op 26 februari 1960 (notulen 11-3-1960) heeft de ministerraad besloten een tegenuitnodiging te sturen, waartoe H. M. Ambassadeur in Moskou begin maart opdracht heeft gekregen. Jhr. [] is belast met de organisatie van het bezoek.

H. C heeft volgens afspraak met [] over dezelfde zaak gesproken, die geen licht kon verspreiden, er evenwel [] over op zou bellen en H. C het resultaat zou laten weten.

Na discussie wordt t.a.v. dit veelbesproken onderwerp het volgende afgesproken m.b.t. het door de B.V.D. te voeren beleid:

Bij C zal [] en bij B [] speciaal met deze materie belast worden, die in voortdurend en nauw overleg de C respectievelijk B aspecten van de zich voordoende gevallen moeten afwegen. Zij zullen echter niet meer dan de functie van "waakhond" kunnen uitoefenen, daar de uitvoering dezer zaken vaak op afdelingshoofd- c.q. dienstleidingniveau ligt. Op deze manier zal het beleid tenminste tijdig kunnen worden uitgestippeld.

T.a.v. het op handen zijnde bezoek van de Russische persmensen, zal PH. BVD opbellen en zeggen, dat dit een zaak is die op hoog niveau moet worden behandeld en vragen of hij er mee accoord gaat dat PH. BVD een gesprek van H. B en H. C met [] organiseert in bijzijn van de [], waarbij [] gevraagd zal worden de heren bij te introduceren.

Onze lijn zou aan [] moeten worden uiteengezet, namelijk dat het verre van ons is om deze mensen te willen afhouden van contacten met Russische Ambassade, C.P.N., Vereniging Nederland - U.S.S.R. e.d., integendeel dat wij niet bang zijn en bezoeken zelfs zouden willen aanmoedigen. Dit is geheel in lijn met wat wij vroeger gezegd hebben, al zit er nu een ander oogmerk achter.

Van het verloop van het gesprek met [] zou moeten afhangen of de kwestie van de in te splitsen tolk ter sprake gebracht wordt. HFR heeft zich met dit onderdeel bezig gehouden en H.BVD suggereert een Russisch sprekend journalist van TROUW.

H.B deelt mede, dat juffrouw [] hem heeft opgebeld en gevraagd hoe de B.V.D.-bijdrage tot het NATO stuk "Current Security Threats arising from Communist Activities in NATO countries" intern tot stand is gekomen. Zij vond het zo'n goed stuk en wilde het zo smakelijk mogelijk bij de Secretaris-Generaal opdienen.

H.B heeft daarop verteld dat dit werk was van de secties van B onder supervisie van P.H.B.

H.B vermeldt dit even, omdat - hoewel hij gelooft dat het goed en opbouwend bedoeld is - het goed is dat de anderen hiervan weten.

H.C doet in het kort mededeling, dat op de vergadering over de Algerijnen (notulen 2-6-1960) men op alle punten overeenstemming heeft bereikt. Dus opvallende controle aan de grens (douane en marechaussee) en in hotels.

4 juni 1960.

Maandag 6 juni 2e Pinksterdag

OCHTENDEESPREKING op dinsdag 7 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/GZ~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~OVJ~~

PH.BVD is opgeheld door Inspecteur over de -zaak, waar
nogal haast bij is.
Men neemt aan dat OVJ deze zaak in behandeling heeft.

H.B maakt melding van een artikel in De Waarheid behelzende een zeer
persoonlijke aanval van Joop Wolff op professor , die o.a.
"een padvinder" en "een BVD'er in buitengewone dienst" wordt genoemd.
Deze scheldtirade is een gevolg van een artikel van professor
in het Algemeen Handelsblad van 30 april, dat PH.D aan H.BVD zal toestu-
ren.
PH.BVD zal het artikel uit De Waarheid gaarne in fotocopie ontvangen.

Er staat verder een artikel in De Waarheid van "onze correspondent in
het Midden Oosten", te Tel Aviv.

7 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op woensdag 8 juni 1960

Aanwezig: ~~QVO~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/SP~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~

KB/N deelt mede, dat bevestiging is gekregen van hetgeen Ger HARMSEN aan Jan van Seggelen heeft medegedeeld t.a.v. het tot het communisme brengen van zijn leerlingen. Van twee meisjes, leerlingen van Ger Harmsen, staat het vast dat zij lid van Perikles zijn geworden.

H.B meent zich te herinneren (notulen 4-6-1960), dat inzake het bezoek van de Russische persmensen, PH.BVD een gesprek voor H.B en H.C met zou organiseren. Daar de tijd dringt, zou H.B graag vernemen wanneer dit onderhoud zal kunnen plaatsvinden.

H.E. leest in De Waarheid, dat een regionale bijeenkomst heeft plaats gehad van de C.P.'en van Finland, Noorwegen, Zweden en Denemarken, waarbij weer eens het idee van de ontwapende zone rondom de Oostzee ter sprake is gekomen.

H.E. vermeldt dit, omdat sedert 1957 volgens ons Moskou deze regionale bijeenkomsten, die dus niet onder auspiciën van Moskou stonden, toestaat. Dit kan natuurlijk weer veranderen. Het feit dat Finland vertegenwoordigd was, was voor Moskou waarschijnlijk genoeg garantie voor controle.

8 juni 1960

OGHTENDBESPREKING op donderdag 9 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G2~~ - ~~KB/N2~~
Afwezig : ~~OVJ~~

J

H.BVD heeft een telefoontje gehad van Mr. , die zal opvolgen als ambassadeur in Moskou en gaarne contact met ons wil opnemen. A.s. maandag komt de heer hier en afgesproken wordt dat afdelingen B, C en D om de tafel gaan zitten en een programma zullen opstellen voor dit bezoek en het aan PH.BVD zullen doen toekomen. H.KO is ook gewaarschuwd - KB/G zal niet aan de briefing deelnemen.

H.B deelt mede, dat bij de 5 Mei parade in Ede de politie een aantal lieden die PSP-propaganda trachtten te maken, heeft aangehouden en het materiaal in beslag heeft genomen. Onder andere is een fotograaf meegenomen, die nu in het blad "Bevrijding" van de PSP een stuk heeft geschreven, waarin hij de B.V.D. als arresterende instantie laat optreden.

H.BVD doet mededeling van smokkel van communistische lectuur van Nederland naar Duitsland door , bankwerker te Den Haag t.b.v. de Nederlander , werkzaam te Hamburg,

H.B zal deze zaak behandelen.

OCHTENDEBESPREKING op vrijdag 10 juni 1960

Aanwezig: H.BVD - ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~PH.C~~ - ~~PH.D~~ - ~~KB/G2~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : -----

H.B vastigt de aandacht op een bericht dat het beslag op de gelden van De Waarheid is opgeheven. De motivering is dat aan de brieven die zijn getoond als bewijs van de vordering, geen vordering kan worden ontleend.

H.B wil even in deze kring vermelden, dat in gezamenlijk overleg is besloten dat BAB de studie die hij had ondernomen niet langer zal voortzetten, daar zijn functie in de dienst niet toelaat, dat zoveel beslag op zijn tijd wordt gelegd als na zes maanden studie is gebleken het geval te zijn geweest.

H.BVD deelt mede, dat het gesprek van H.C en BFR met Jhr. goed is afgelopen. De drie persfunctionarissen uit Moskou zullen zo vrij worden gelaten dat zij meer dan genoeg gelegenheid hebben hun vriendjes op te zoeken. Zij schijnen om een tolk te hebben gevraagd - dit zal met KB/G besproken moeten worden.

10 juni 1960

OCHTENDBESPREEKING op zaterdag 11 juni 1960

Aanwezig: ~~PH, BVD~~ - ~~OWJ~~ - ~~H.E.~~ - ~~H.C.~~ - ~~H.D.~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/A~~ }

Afwezig : ~~H. BVD~~ - ~~H. KA~~

KB/G deelt mede, dat de consul-generaal in Berlijn bezig is te regelen dat tijdens zijn vakantie van zes weken de consul in Hamburg, de heer , zijn post overneemt, omdat geen goede plaatsvervanger heeft.
PH.BVD is dankbaar voor deze waarschuwing.

11. juni 1960

OCHTENDEESPREKING op maandag 13 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~ - ~~QV6~~

In onderling overleg wordt het bezoek van aan Nederland op 6 en 7
juli gezet, waarvan de B.V.D. ongeveer een halve dag voor zijn rekening
zal nemen.
Aan de afdelingshoofden wordt verzocht hun requirements voor dit bezoek
naar voren te brengen.

De volgende vóór-vergadering van het CVIN is gezet op 30 juni en de vergadering op 1 juli. De vóór-bespreking van het CVIN over Indonesië zal plaats hebben op 14 juli en de vergadering op 15 juli.

13 juni 1960

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 14 juni 1960

Aanwezig: H.BVD - PH.BVD - O.V.J. - H.B. - H.C. - K.B./G. - K.B./N.
Afwezig: H.K.A. - H.D.

Discussie over de berichten in de pers (Algemeen Handelsblad, Volkskrant, Waarheid)

H.BVD komt terug op het rapport over de P.B. vergadering (notulen 3-6-1960) waarin Paul de Groot zegt, dat de communisten beslist niet weerloos zullen toezien als een conflict uitbreekt, maar de Sowjet Unie met alle middelen te hulp zullen schieten.

H.BVD heeft nu een dergelijke uitspraak in de courant gelezen, naar hij meent van ., namelijk dat het Westen niet alleen te maken zal hebben met de legers van de Sowjets, maar ook met alle communistische partijen.

In het rapport dat wij aan de regering hebben geschreven, is de uitlating van Paul de Groot niet in de samenvatting, waarvan men tenminste zou kunnen veronderstellen dat zij door de regeerders wordt gelezen, opgenomen.

Deze bewering van ., gekoppeld aan de eerdergenoemde uitlating van Paul de Groot, zou als shock-therapie kunnen worden toegepast, zodat de regering van de noodzaak van een grotere waakzaamheid wordt doordrongen.

PH.BVD heeft een oriënterend gesprek gehad met Mr.

Afgesproken is, dat de heer . de ochtenden van 1 en 2 juli in de kamer van H.K.A. zal komen studeren op de incidentenrapporten. Daarna kan hij dan nog bepalen of hij nog meer wil zien en op 11, 12 en 13 juli zal de heer . zich dan beschikbaar stellen voor degenen uit de dienst, die hem willen beleren.

De heer . had gesproken over de drawback, dat een ambassadeur in Moskou minder te zien krijgt dan de ambassadeurs vóór het IJzeren Gordijn. Daarom is het belangrijk dat de ambassadeur in Moskou op goede voet staat met zijn Westerse collega's en dezen zullen hem alleen interessante inlichtingen geven als zij weten dat de security op de ambassade goed is. Vooral de behandeling van de koerier was een belangrijk punt volgens de heer .

H.C heeft in Der Spiegel gelezen dat de Duitse ambassadeur in Moskou over een conferentiekamer in zijn nieuwe ambassade beschikt, die volkomen safe is en die dan ook door ambassadeurs van andere landen wordt gebruikt.

H.B ventigt de aandacht op een artikel in de Prawda van een ons onbekende schrijver, waarin de Chinezen openlijk worden aangevallen wegens hun anti-coëxistentie houding en waarin gesproken wordt over linkse elementen in het internationale communisme. H.B voegt hier een beschouwing aan toe over een zeker onbegrip bij Buitenlandse Zaken t.a.v. deze conflictsituatie.

14 juni 1960

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 15 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~QWJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~

KB/G heeft gisteren in Utrecht zaken gedaan met
, die bijzonder coöperatief was en de zaak vlot afhandelde.

H.B leest in De Waarheid, dat in Efloemendaal een Russische varieté groep optreedt onder de zakelijke directie van Meier Hamel.

H.B vestigt de aandacht op een artikel in De Volkskrant over het meermalen genoemde congres in Utrecht (o.a. notulen gisteren), waarbij vooral de "veel-deeltjes-problemen" aan de orde komen.

H.D vraagt of hij het rapport over de vergadering van het P.B. mag laten lezen aan zijn sectiechef, daar hij het zeer instructief vindt.
H.BVD vindt dit een goed idee.

15 juni 1960

OCHTENDBESPREKING op donderdag 16 juni 1960

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~PH. BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/g~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H. KA~~

H. B vraagt of het niet verstandig zou zijn om ook de Minister van Defensie op de hoogte te stellen van de voorgenomen manifestatie van de C.P.N. in Den Haag als protest tegen de verhoging van het defensie-plafond.
H. BVD zal hiertoe de heer _____ opbellen. *Van H. BVD gisteren op 16/6.*

H. C deelt mede, dat in de zaak _____ "Petrov" van een foto door _____ is herkend als te zijn de Rus SMIRNOV, student aan het Institute for Social Studies

PH. BVD en OVJ verlaten de vergadering voor een bespreking met Mr. _____ over de zaak _____ .

H. D heeft de data van 6 en 7 juli met _____ vastgelegd en zal bij Buitenlandse Zaken volgende week informeren welke hun afspraak met _____ is, zodat wij ons daarnaar kunnen richten. Mocht bij Buitenlandse Zaken nog geen bericht binnen zijn, dan zal H. D met _____ bellen om een halve dag voor een bespreking op de B.V.D. vast te leggen, waaraan alle afdelingshoofden waarschijnlijk zullen willen deelnemen.

16 juni 1960

OCHTENDEBESPREKING op vrijdag 17 juni 1960

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/S~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.KA~~

8

PH.BVD is gisteren met H.C en CS bij afwezigheid van de P.G. bij Mr. geweest om te spreken over SMIRNOV. Men zei dat zij hiervoor bij de Haagse Vreemdelingendienst moesten zijn. Commissaris verklaarde zich bereid tot de nodige medewerking.

Op vraag van H.D zegt H.B dat de ontheffing van uit zijn positie van eerste partijsecretaris in het gebied van Rostow waarschijnlijk samenhangt met de duidelijke strijd om de macht, die ongetwijfeld in Rusland aan de gang is en waarin Chroestsjov momenteel kennelijk aan de winnende hand is, getuige het artikel van enige dagen geleden in de Prawda (notulen 14-6-1960). H.B vermeldt dat er nu een officieel C.C. artikel is, dat de linksen aanvalt. H.B gelooft dat het U-2 incident, dat in een voor hen labiele situatie een zware slag is geweest voor de politiek van Chroestajov, wel dege-lijk de reële aanleiding is geweest tot deze worsteling.

PH.BVD heeft een C.O. bevattende een brief van een zekere
uit Rotterdam, mogelijk een oud politiek delinquent, die een onder-
houd met een van onze heren wil hebben.
KB/N zal er iemand op afsturen.

17 juni 1960

OCHTENDEBESPREKING op zaterdag 18 juni 1960

Aanwezig: ~~PH.BVD~~ - ~~QVO~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.BVD~~ - ~~H.PA~~

H.B vestigt de aandacht op een artikel in De Waarheid over J.ZWART, die door de Officier van Justitie wordt gezocht wegens een "vermogensdelict".

H.D deelt mede dat gebleken is dat het in Oosterbeek door iemand van de N.T.S. ontvangen pakket geen bom, maar enige plastic poppetjes bleek te bevatten. De Bomopruimingsdienst die onder de heer Mijnlieff ressorteert is hiertoe ingeschakeld, terwijl de heer aanwezig was.

H.C doet verder mededelingen over de zaak . Tenzij wij kans zien
een strafbaar feit te construeren, zal volgens de heer de confron-
tatie van Smirnov met alleen kunnen plaats hebben op het bureau
in Den Haag.

Smirnov blijkt geen visum voor België of Duitsland te hebben en kan dus
alleen per vliegtuig naar Moskou of Praag als hij wil ontanappen.
De heer toonde zich onthutst over de twijfel, die wij ten aan-
zien van het Institute for Social Studies bleken te koesteren. Hij
schijnt indertijd het visum voor Smirnov te hebben doorgedrukt.

18 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig: ~~H.KA~~ - ~~OVJ~~

H.BVD vraagt naar aanleiding van het bericht over de grote bijeenkomst van 41 communistische partijen in Boekarest of deze reeds bekend bij ons was. H.B zegt dat men er niets van had vernomen. Ook is nog niet bekend of Paul de Groot er naar toe is gegaan. Aangezien dit een zeer belangrijke bijeenkomst is wordt aangenomen, dat Paul de Groot wel zelf is gegaan en geen afgevaardigde heeft gestuurd.

PH.BVD merkt terloops op dat hem gebleken is dat de brief van ons over het paspoortbeleid t.a.v. vooraanstaande communisten (notulen 3-6-1960) nog bij de Secretaris-Generaal in de kast ligt.

PH.BVD heeft een nogal kwaadaardige brief gekregen van de heer [] over de nalatigheid van de B.V.D. om te attenderen op de ondeugdelijkheid van de sluiting van stalen kasten. Bij de PTI was namelijk gebleken dat als men de kasten in een stand van 45° bracht de kasten gemakkelijk waren te openen. H.D zal de brief behandelen.

H.BVD vraagt of reeds een "schone" vergaderzaal is gevonden

H.D is bij de heer [] geweest van de Luchtmacht. Ook daar bleek men geen geschikte zaal te hebben. H.D zal nu nog proberen bij Landbouw.

PH.BVD heeft zaterdag jl. bezoek gehad van Kolonel []. Hij kwam de hulp inroepen i.v.m. het voortijdig publiceren in de pers van een op handen zijnde algehele legerreorganisatie. Deze plannen waren alleen bekend op zeer hoog niveau. Op 14 juni stond een zeer goed gedocumenteerd artikel in de Amersfoortse courant, vervolgens op 15 of 16 juni in de Helderse en de Apeldoornse courant. In de beide laatste couranten werd verwezen naar de Haagse redacteur. Bekend is dat [] van de Regionale Dagbladpers een contact had met Staf.

al besproken met H.KO

PH.BVD heeft [] hulp toegezegd in de civiele sector en de kwestie / H.BVD vraagt of de veiligheid van de Staat in het geding is en zo niet dat wij er dan geen bemoeienis mee moeten hebben. H.D meent dat een huishoudelijk onderzoek op zijn plaats is. Wij moeten niet achter de militaire contacten van een journalist aan, maar de MID moet uitzoeken wie van de militairen die de wetenschap hebben over deze reorganisatie de informatie heeft verstrekt.

PH.BVD deelt mede dat OVJ van Mr. [] vernomen heeft dat hij dinsdag 21 juni om 15.00 uur bij Minister Beerman moet zijn. Aangezien OVJ afwezig is zal H.BVD naar de minister gaan.

20 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 21 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~PH.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~ - ~~OVS~~

PH.BVD deelt mede dat gisteren om 12.15 uur het bericht kwam dat SMIRNOV met potten en pannen uit zijn huis was getrokken en door de achterdeur de Russische ambassade is binnen gegaan in gezelschap van zijn hoogzwangere vrouw en kind. Om 13.00 uur, nadat hij met vrouw en een derde de Russische ambassade had verlaten is hij staande gehouden en aangehouden. Toen hem de foto van werd getoond, begon hij zwaar te transpireren en vroeg contact met de Russische Ambassade, hetgeen hem is geweigerd. Hierna heeft PH.BVD langdurig met de P.G. Den Haag gesproken en heeft de heren en gesproken en heeft tenslotte mondeling opdracht tot arrestatie van Mr. losgekregen. H.C doet verder mededeling van wat bij de huiszoeking is gevonden, dit moet nog allemaal worden uitgezocht. Verder geeft zijn zakboekje mogelijk interessante aanwijzingen van contacten en afspraken van Smirnov. De man zwijgt in alle talen, is keihard en duidelijk een opgeleide professional die is uitgezonden en niet hier te lande gedwongen is mee te werken. De confrontatie met zal nu aan de grens kunnen plaatsvinden en PH.BVD licht OVJ in Duitsland telefonisch over de situatie in. KB/G verwacht weinig van de confrontatie. De heer is op de hoogte gebracht.

PH.BVD verlaat de vergadering.

H.BVD vraagt of het enige zin heeft Minister Luns te laten brieven over wat hem bij besprekingen met de Joegoslaven bij zijn a.s. bezoek aan Belgrado eventueel te wachten staat (bericht uit de KB/N dagstaat). Na discussie wordt afgesproken dat KB/N het ruwe rapport, waarbij nog meer onderwerpen van gesprek voorkomen, aan H.BVD ter lezing zal doen toekomen.

2. Het artikel dat in Le Monde zou zijn verschenen (notulen 27-5-1960), en dat de aanleiding tot het heropende onderzoek van het vliegtuigongeluk van de Hugo de Groot is geworden.
H.D wil vragen of zij dit artikel kunnen opsporen en eventueel meer achtergrond kunnen geven.
H.BVD gaat ook hier geheel mee accoord en raadt wederom aan een en ander in het Frans zwart op wit te stellen.

In verband met de bijeenkomst in Boekarest (notulen gisteren), meent PH.B dat het het vermelden waard is, dat De Groot zaterdag in Enschede heeft gesproken om stelling te nemen tegen de defensie-nota, dus kennelijk niet in Boekarest is.

Verder vermeldt De Waarheid een kort berichtje over Joop Zwart en , welke laatste de zegels van het huis van Joop Zwart heeft verbroken, maar door de politie weer op vrije voeten is gesteld.

PH.B heeft een bericht dat de P.S.P. een commissie tot Passief Verzet heeft opgericht, die een demonstratie tegen de regeringapolitiek inzake Nederlands Nieuw Guinea wil houden in de vorm van een geruisloze zit-actie voor het Ministerie van Defensie. De I.D. Den Haag is ingelicht. H.BVD verzoekt dit bericht op schrift te stellen en vandaag nog te melden aan de Minister-President en de ministers van Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken en Defensie.

21 juni 1960

OCHTENDBESPREEKING op woensdag 22 juni 1960

Aanwezig: ~~H. BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H. B~~ - ~~H. C~~ - ~~H. D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~PH. BVD~~ - ~~H. KA~~

H. BVD doet mededeling van de gang van zaken bij de démarche van
bij Buitenlandse Zaken naar aanleiding van de arrestatie van SMIRNOV.
H. C heeft de heer tevorens ingelicht en hem na het bezoek
van een notitie doen toekomen, welke in het
Engels vertaald per telefoon aan de secretaris van heeft voor-
gelezen.

De moeilijkheid in de zaak Smirnov is thans, dat de Officier van Justitie
weigert zijn toestemming te geven voor de confrontatie aan de grens met
, uit angst dat onderweg door de Russen een actie zal worden ge-
pleegd tegen de auto die Smirnov vervoert. (H. BVD zou maar al te blij
zijn als de Russen zich tot dergelijke domheden zouden laten verleiden).
Ten aanzien van het construeren van een strafbaar feit is OVJ van mening,
dat dit krachtens artikel 98c geen moeilijkheden behoeft op te leveren.
Een tweede is echter het leveren van het bewijs en daarvoor zijn volgens
OVJ herkenning door en de gegevens van het zakboekje van Smirnov
voldoende. De heer heeft gisteren twee Russen van de ambassade bij
zich thuis ontvangen en ook de Hoofdcommissaris van Politie heeft zich
beklaagd tegen PH. BVD dat hij ambassade-Russen te woord had moeten staan
- tegen wie hij overigens een verkeerd verhaal heeft verteld. PH. BVD zal
om 14.15 uur Mr. nogmaals trachten over te halen en H. BVD ziet heden-
morgen Mr. voor een geheel andere zaak en zal als deze er naar
vraagt vertellen in welke impasse zij is geraakt.

22 juni 1960.

OCHTENDBESPREEKING op donderdag 23 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/H~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~

Minister Toxopeüs heeft gisteren H.BVD opgebeld om te vragen of deze er bezwaar tegen had dat hij zaterdagavond voor de VARA-televisie door de heer [] wordt geïnterviewd over de SMIRNOV-zaak. H.BVD heeft geantwoord, dat hij meende dat waar de zaak sub judice was, Justitie op een dergelijk interview niet erg gesteld zou zijn. Het was overigens bedoeld als een vriendelijk gebaar van Minister Toxopeüs. Hij wilde de B.V.D. in het zonnetje zetten en betogen hoe voortreffelijk werk wij doen, aldus H.BVD.

H.BVD overhandigt KB/N de notitie over Joegoslavië naar aanleiding van het []-bericht (notulen 21-6-1960), die hij ten behoeve van het a.s. bezoek aan Belgrado van Minister Luns aan [] heeft gegeven.

PH.BVD doet mededeling van zijn onderhoud van gisterenmiddag, eerst met Officier van Justitie [], die een Payne/Best incident bleek te vrezen en daarna met de P.G. aan wie hij de redenen heeft uiteengezet, waarom wij de confrontatie wensen. Het resultaat van het gesprek was, dat opdracht zou worden gegeven onze man bij de verhoren toe te laten en dat de confrontatie zal worden geregeld.

SMIRNOV is gisterenavond op transport gegaan, heeft de nacht in Heerlen doorgebracht en vanmiddag om 14.00 uur zal de confrontatie aan de grens plaatsvinden, waarbij de heer [] van de Marechaussee diensten zal verlenen.

Op vraag van H.B of er verder aanwijzingen zijn waaruit een bewijs kon worden geconstrueerd, doet H.C mededelingen over wat in het zakboekje c.q. de woning van Smirnov is aangetroffen.

PH.BVD krijgt nog steeds stukken door van paspoorten aan communisten, nu weer van . Bij een vorig stuk heeft PH.BVD al een opmerking bijgeschreven dat hij overigens verwijst naar de algemene brief van 2 juni 1960 nummer 541117. Op deze manier hoopt PH.BVD van deze zaak af te komen, waarover hij straks gaarne nog met H.B van gedachten wil wisselen.

PH.BVD doet mededeling van het gesprek op Buitenlandse Zaken met de heren , en , aansluitende op het gesprek van één jaar geleden . Er is geconstateerd dat er bijzonder weinig is gebeurd. In beginsel werd toegezegd dat men al onze wensen zou inwilligen. De stemming was allerbeminnelijkst. Nu nog afwachten of er iets gedaan wordt.

23 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op vrijdag 24 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - PH.BVD - OVJ - H.B - H.C - H.D - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~

Afwezig : ~~H.KA~~

PH.BVD vestigt de aandacht op een vuil en dom stukje in het Vaderland over de zaak SMIRNOV. H.BVD ziet dit alleen als een represaille voor het feit dat aan de pers geen inlichtingen zijn verstrekt. Gisteren heeft in tegenwoordigheid van Mr. en commissaris de confrontatie aan de grens plaats gehad waarbij Smirnov heeft herkend en een verklaring heeft afgelegd die op de band is opgenomen. Smirnov heeft zich bij binnenkomst van de groep uit Duitsland in zoverre verraden dat hij onmiddellijk aanzag en bleef aanzien. Vlak na de confrontatie zei Smirnov: "I lost my life". Van de BVD was niemand bij de confrontatie aanwezig.

heeft ook geen succes gehad bij zijn pogingen Smirnov tot defectie te brengen.

Volgens PH.BVD is er voldoende bewijs en hij wil nu een schema maken van de aanwijzingen en bewijsmiddelen en hiermee de heer trachten te overtuigen dat voldoende grond voor berechting aanwezig is.

H.BVD gelooft dat het nuttig zou zijn als bij dit gesprek behalve de heer ook de P.G. en Mr. aanwezig zouden

zijn. Aangezien de heer niets van de spionage-activiteiten tegen Nederland gericht afweet, zou PH.BVD een kleine uiteenzetting moeten geven en moeten zeggen dat men deze zaak moet zien tegen de achtergrond van een reeks acties van Russen en Oost-Duitsers, waarvan wij een aantal kennen, omdat de betrokken personen zo fatsoenlijk zijn geweest om zich bij ons te melden. Dat elke dag door deze activiteit de veiligheid van de staat in gevaar wordt gebracht en dat wij in dit geval, dat past in de gehele reeks, het bijzonder op prijs zouden stellen om de zaak rond te krijgen, hetgeen wij in andere gevallen niet kunnen doen, omdat daar de dubbelagent tussen zit. De heer voor wie dit niets nieuws is, zou dan nog een duit in het zakje kunnen doen en in het gunstigste geval zou hij tegen Mr.

kunnen zeggen dat hij het op prijs zou stellen als deze met de rechter-commissaris gaat spreken.

Over een aspect van de zaak, waarbij de Amerikanen zijn ingeschakeld, horen wij hedenmorgen nader.

Het gesprek komt op de zwijgzaamheid van Smirnov en H.BVD zou toch nog het volgende middel om hem te breken willen proberen: tegen Smirnov zeggen dat wij in ieder geval zullen publiceren welke fouten hij heeft gemaakt, namelijk het noteren van rendez-vous data in zijn zakboekje, het in dit zakboekje een kwitantie laten ondertekenen en bij verhoor niet weten hoe oud hij is.

H.BVD overhandigt H.D een brief van Mr.
voor de Luchtvaart.

van de Raad

H.D deelt mede, dat afdeling D gisteren werd opgebeld door het Hoofd van L2B, Majoor , die vertelde dat er plannen bestaan om een aantal Spanjaarden op te leiden bij de Luchtmacht. Majoor kwam zijn voelhoorns uitsteken m.b.t. onze mogelijkheden om gegevens te verstrekken over de betrouwbaarheid van de Spaanse officieren.

H.BVD staat er van te kijken dat Spanjaarden in Nederland in opleiding zouden komen, omdat hiertoe vermoedelijk op regeringsniveau de beslissing is genomen. Dit is "gefundenes Fressen" voor de oppositie.

H.D heeft laten antwoorden, dat wij geen mogelijkheden hadden tot betrouwbaarheidsonderzoek van Spanjaarden. H.BVD gelooft overigens dat de Spanjaarden wel zullen zorgen dat officieren die zij uitzenden, van alle smetten vrij zijn.

Een tweede vraag van Majoor was geweest wat wij politiek van deze zaak vonden, waarop het antwoord is geweest dat wij niets vonden, aldus H.D.

H.D zal dus deze gehele zaak afhouden.

H.C leest een telefoonnotitie voor van een gesprek dat CREES in de kamer van H.KA heeft overgenomen met de heer van Buitenlandse Zaken over paspoortverlening voor , die in september naar Warschau wil gaan in verband met een aldaar te houden congres voor kunstcritici. KB/N heeft geen bezwaar dat zij daar heen gaat.

24 juni 1960

OGHTENDBESPREEKING op zaterdag 25 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~OWJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~

H.BVD deelt mede, dat gisterenavond om 19.30 uur de rechter-commissaris verlenging voor zes dagen van bewaring van SMIRNOV heeft verleend. PH.BVD vertelt de voorgeschiedenis tot dit resultaat.

1. De Officier van Justitie Mr. , heeft aanvankelijk een zeer starre houding aangenomen. In een bespreking die 's ochtends plaats vond onder voorzitterschap van Mr. , plaatsvervangend secretaris-generaal van Justitie, met de P.G. en Mr. , waarbij CR1 aanwezig was, heeft PH.BVD gewezen op de hoeveelheid aanwijzingen waarover wij beschikken en heeft CR1 het dossier "geleegd". Niettemin wilde de Officier geen voorstel bij de rechter-commissaris tot verlenging van bewaring indienen, omdat hij voorzåg dat hij later met een geringe eis zou moeten komen en zich daardoor belachelijk zou maken. PH.BVD heeft de zaak scherp gesteld en gezegd dat er een ernstig vermoeden is dat een strafbaar feit is gepleegd, waarop zes jaar staat. In het algemeen ondersteunde de P.G. de argumenten van PH.BVD.
2. Daarna heeft het gehele gezelschap/met Minister Beerman gesproken, die daarvoor gedurende 5 kwartieren de vergadering van de Ministerraad heeft verlaten. Daar Mr. ook daar vasthield aan zijn starre houding, heeft de Minister hem opdracht gegeven verlenging van bewaring te verzoeken bij de rechter-commissaris en de zaak voor te brengen en af te handelen in zijn geest en met de argumenten die Minister Beerman zojuist had gebezigd. Besloten werd/dat Smirnov bij afwijzende beschikking van de rechter-commissaris zou worden vastgehouden tot er een Tupolev naar Moskou vertrekt, de uitreis waarmee de ambassade dan zou kunnen regelen.
3. Bij het verhoor door de rechter-commissaris is een van onze tolken ingeschakeld. Bij het onderhoud van de Officier van Justitie met de rechter-commissaris is CR1 aanwezig geweest. H.BVD heeft van CR1 gehoord dat op een gegeven moment de Officier kennelijk de wijste partij heeft gekozen en overstag is gegaan en dat hij toen ineens begon de gehele zaak zeer spits op te bouwen. De rechter-commissaris heeft het hele verhaal van CR1 nogmaals aangehoord en bleek er veel meer van te begrijpen dan de Officier. Het eind is geweest, dat de rechter-commissaris de bewaring heeft verlengd.

KB/G brengt naar voren dat hij graag voordat het veld te veel is afgegraasd, nog een poging, liefst in de vorm van een verhoor, zou willen doen om Smirnov tot defectie te brengen.

Afgesproken wordt, dat de eerstkomende dagen zal worden gewerkt aan het rechercheren naar aanleiding van de aanwijzingen die wij hebben en dat

- bijvoorbeeld -

bijvoorbeeld dinsdag een verhoor door KB/G zal plaats hebben. Wat betreft de accommodatie in het Huis van Bewaring, gelooft men dat gesprekken van Smirnov met leden van de R.A. het beste in een grote kamer kunnen worden gehouden, waar de faciliteiten beter zijn. Een eventuele advocaat zou alleen in die kamer zijn cliënt te woord kunnen staan na overleg onzerzijds met Justitie. OVJ meent namelijk dat Justitie wel eens bezwaar zou kunnen maken tegen het af luisteren van een onderhoud met een advocaat - dat aldus KB/G, hoogstwaarschijnlijk toch oninteressant voor ons zal zijn. De kwestie van de accommodatie moet dus met het O.M. worden voorbereid.

PH.BVD vermeldt nog de optimistische uitlating van Minister Beerman dat zijn departement geheel safe was, dit naar aanleiding van een gesprek over het publiceren van gegevens over deze zaak en H.C leest uit De Volkskrant een berichtje voor waarin de confrontatie wordt genoemd.

H.BVD doet mededeling van het televisie-interview door de V.A.R.A. van Minister Toxopeüs. Het blijkt, dat de heer Burger bij de Minister en de V.A.R.A.-televisie het plan voor een dergelijk interview heeft geopperd, waarvoor z.i. het moment zeer geschikt was met het oog op de en SMIRNOV-zaak, waarbij dan eindelijk in positieve zin over de B.V.D. gesproken zou worden.

H.BVD memoreert dat hij eerst aan Minister Toxopeüs heeft gezegd dat een dergelijk interview uitgesloten was, omdat de zaak sub judice was. Daarna had de V.A.R.A. echter Minister Toxopeüs gewezen op de publicaties in dagbladen over SMIRNOV en heeft de Minister de V.A.R.A. toegezegd, dat hij wel naar aanleiding van dit geval iets wilde vertellen voor de televisie. H.BVD heeft een korte brief voor dit interview t.b.v. de Minister opgesteld.

KB/N deelt op vraag van H.BVD mede, dat de inhoud van zijn dagrapport aan B. is doorgegeven voor een brief aan de Minister, dat de Scheepvaartmaatschappij is ingelicht, zomede de militairen.

25 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op maandag 27 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - PH.BVD - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KW/N~~ }
Afwezig : ~~H.KA~~

H.D deelt mede, dat het bezoek van _____ op 7 en 8 juli plaatsvindt in plaats van op 6 en 7 juli. De 7e juli is voor ons gereserveerd.

De BVA van Landbouw ziet wel mogelijkheden om de vergaderzaal van het nieuwe gebouw van het Ministerie van Landbouw in de 1e v.d.Boschstraat ter beschikking te stellen voor de zittingen van de Ministerraad, aldus H.D. DVE heeft de zaal bekeken en gelooft dat deze geschikt is. H.BVD verzoekt H.D zich in verbinding te stellen met Drs. _____, die zich een oordeel kan vormen omtrent de desiderata van het college van ministers en dus de zaal kan gaan keuren.

H.C heeft het televisie-interview van Minister Toxopeüs gezien en vond het buitengewoon netjes. Hij heeft de zaak SMIRNOV, waarover hij zei niets te kunnen mededelen, als aanleiding genomen om te zeggen dat het Nederlandse volk in dit geval de BVD kennelijk een nuttig instituut vindt, maar dat de weerstand altijd wordt opgeroepen door de zeer noodzakelijke bemoeiingen van de BVD bij het weren van onbetrouwbare elementen uit belangrijke functies.

Hierna volgde een opname van het gebouw aan het Stadhoudersplantsoen, compleet met radio-masten en de heer _____ heeft aan het eind gezegd te hopen, dat het publiek zich na dit interview iets vertrouwder zou voelen met dit gebouw en de dienst die erin is ondergebracht.

H.B komt terug op het telefoongesprek over de paspoortverlening aan _____ (notulen 24-6-1960) en deelt mede, dat niets is terug te vinden van het daarin genoemde telefoongesprek tussen H.KA en Jhr.

Daar niemand van de aanwezigen bezwaar heeft tegen het verlenen van dit paspoort, zal H.B de zaak telefonisch afdoen en zeggen, dat weliswaar het verhaal van de heer _____ niet klopt, maar dat er geen reden is om een paspoort aan _____ te weigeren.

- PH.BVD -

PH.BVD heeft zaterdag met Commissaris in harmonie alles geregeld in de zin zoals tevoren is besproken. Verder hebben H.C en CR1 de uitwerking ter hand genomen.

Van Mr. heeft PH.BVD mededeling gekregen dat aan de Russen vandaag een onderhoud met Smirnov was toegestaan en dat hierbij een tolk aanwezig moest zijn. Via H.E is de SMID ingelicht en vanochtend komt de heer hier om als zodanig op te treden.

27 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op dinsdag 28 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~ - ~~H.C~~

Discussie over de huishoudelijke regeling van de Nieuw-Guinea conferentie van 5 en 6 juli (notulen 21-6-1960), waarover H.D zich met Mr. zal verstaan.

1. PH.BVD doet mededeling over het gesprek van met SMIRNOV in tegenwoordigheid van de tolk , commissaris en H.E. zal een verslag opmaken; hij had weinig vertrouwen in de resultaten van de bandopname. is begonnen met een verklaring, dat de ambassade achter Smirnov stond en vroeg vervolgens of de behandeling goed was, waarbij hij er kennelijk op uit was uit Smirnov's mond te horen dat hij slecht werd behandeld. Verder werd mededeling gedaan van de goede welstand van Mevrouw Smirnov en vroeg Smirnov om een foto van zijn kind. Het gesprek dat een half uur duurde, stokte zo nu en dan bij gebrek aan gesprekstof. had niet de indruk dat bepaalde versluierde taal in het gesprek was ingevlochten.
2. PH.BVD heeft de heer ingelicht, die zei dat hij niet meer dan flarden over de zaak had gehoord en dat Mr. hem zaterdag had verteld dat er niets inzat. Het Buitenlandse Zaken aspect van de Smirnov-zaak komt even ter sprake en de mededeling van Minister Luns aan een der Russische journalisten, dat zij wel zal eindigen in een uitwijzing van Smirnov, waarbij OVJ opmerkt dat dit een berechting nog niet hoeft uit te sluiten.
3. PH.BVD heeft verder de P.G. medegedeeld, dat het met de Politie Den Haag goed liep. Mr. was niet erg te spreken over de rechter-commissaris Mr. , die volgens hem zeer weinig to the point was geweest. In dit verband leest H.B uit de Volkskrant voor, dat Mr. Mr. als rechter-commissaris zal opvolgen. Het artikel in de Volkskrant vermeldt weer zeer veel details, die alleen maar van de Haagse Politie afkomstig kunnen zijn.
- 4.
5. KB/G was gisteren bij professor van het Institute for Social Studies en zal vandaag een gesprek hebben met de aldaar studerende Engelman .
- 6.
- 7.

8.

PH.BVD heeft een amicebriefje van Mr. gekregen, dat na rijp beraad besloten is dat mej. zowel EVA als liaison met de B.V.D. wordt, maar dan als full timer. Het gaat er nu om, aldus PH.BVD: is zij hoog genoeg geplaatst en wordt zij goed genoeg gesteund in haar werkzaamheden. H.BVD merkt op dat haar eerste werk zal moeten zijn het aanbrengen van enige beveiliging in het stukkenverkeer van, naar en rondom Minister Toxopeüs.

28 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~PH.BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/N~~
Afwezig : ~~H.KA~~

KB/G doet mededeling van het verhoor van SMIRNOV.

KB/G heeft Smirnov gewezen op de mogelijkheid dat zijn familie asyl kon krijgen en verder diens grove fouten gememoreerd en gezinspeeld op een mogelijk onplezierige ontvangst in Rusland. Smirnov liet zijn aanvankelijke houding van luchthartigheid varen, gaf zich op geen enkel punt bloot, maar heeft meegewerkt met het uitzoeken van de namen in zijn zakboekje, waarbij KB/G hem overigens op een leugen kon betrappen, omdat hij over voorwetenschap van een agent bij het T.C.L. beschikte. Gedurende het onderhoud werd een brief van mevrouw Smirnov binnengebracht, welke tevoren door KB/G was gelezen en die hij door zal laten onderzoeken op geheimschrift. Het plan is nu om, met goedkeuring van Buitenlandse Zaken en de Officier van Justitie, mevrouw en kind Smirnov een bezoek in de gevangenis toe te staan. Tevoren zou de heer Smirnov op het hart moeten drukken zijn kans om asyl te vragen waar te nemen als vrouw en kind in de gevangenis zijn. Als zij komen zullen zij natuurlijk vergezeld worden door een of meer Russen van de ambassade, die dan niet zouden moeten worden toegelaten en het zou zo moeten worden geënceneerd dat Smirnov de ongetwijfeld door de Russen ontketende ^{rel}, waarbij zij zeker zullen weigeren vrouw en kind alleen te laten, voor^ogen ziet gebeuren.

Wat betreft de verlenging van bewaring, deze is waarschijnlijk door de Officier gevorderd, altans de voorbereidende maatregelen zijn genomen. Men is het er over eens dat nu het moment gekomen is om weer druk uit te oefenen op Mr. . PH.BVD is door Mr. opgebeld met de mededeling dat hij er niet uitkwam wat betreft het construeren van een strafbaar feit.

H.B ziet in de courant dat Mr. is aangewezen als raadsman en KB/G deelt mede, dat hij reeds vijf kwartier met Smirnov heeft gepraat.

PH.BVD heeft van het Parool ter inzage toegestuurd gekregen een ingezonden stuk gericht tegen de B.V.D., naar aanleiding van de arrestatie van Sal SANTEN, secretaris van de IVE Internationale in Nederland.

H.B vermeldt, dat De Waarheid de uitvoerige tekst van de verklaring van de communistische partijen in Boekarest publiceert, waaruit op het eerste gezicht te lezen is dat Chroestajov er inderdaad in geslaagd is in de grote controverse die rondom de vreedzame coëxistentie in de communistische wereld heeft gewoed, aan de winnende hand te blijven, zij het dat hij duidelijk concessies heeft moeten doen aan de linker vleugel, gezien het

weglopen van de ontwapeningsconferentie en de hedenmorgen bekend gemaakte uitbreiding van de Russische bewapening.

H.D heeft gisteren over verschillende onderwerpen met Admiraal Kist gesproken o.a. over een kwestie die een merkwaardige illustratie is van de manier waarop iemand die toch langzamerhand iets moet weten van beveiliging, optreedt. H.D memoreert dat naar aanleiding van het rapport Inwendige Veiligheid (notulen 3-6-1960) was afgesproken een laag gerubriceerd rapport, voor ieder ministerie afzonderlijk samen te stellen. Admiraal Kist is hiervan afgeweken en heeft een rapport gemaakt dat bestemd is voor alle ministeries.

Bij de Commissie Beveiliging electriciteits- en gasbedrijven kwam vervolgens de wenselijkheid ter sprake om als achtergrondinformatie een en ander uit het rapport Inwendige Veiligheid te hebben, waarop Admiraal Kist het goed heeft gevonden dat het hierboven genoemde rapport aan de leden van de Commissie werd gedistribueerd. De admiraal heeft zich dus niets aangetrokken van de need-to-know; desnoods hadden de heren kunnen krijgen wat er voor Economische Zaken in het rapport staat, maar het is onnodig dat zij kennis nemen van hetgeen voor de ministeries van Defensie, Buitenlandse Zaken en (gedeeltelijk) Binnenlandse Zaken is voorgeschreven. H.D heeft het maar zo gelaten, want hij kon Admiraal Kist toch geen figuur laten slaan.

29 juni 1960.

OCHTENDBESPREKING op donderdag 30 juni 1960

Aanwezig: ~~H.BVD~~ - ~~OVJ~~ - ~~H.B~~ - ~~H.C~~ - ~~H.D~~ - ~~KB/G~~ - ~~KB/WZ~~ }
Afwezig : ~~PH.BVD~~ - ~~H.KA~~

1. H.C doet mededeling van de bespreking die gisterenmiddag heeft plaatsgevonden bij de P.G. in tegenwoordigheid van Mr. , waar KB/G zijn ervaringen met de arrestant (zie notulen gisteren) heeft uiteen gezet. Hierna is men doorgedaan naar Mr. , om gezamenlijk een antwoord te concipiëren op vragen die in de Kamer zijn gesteld door Marcus Bakker. H.C leest de vragen alsmede de gisteren opgestelde antwoorden voor, waarmee men zich over het algemeen kan verenigen. Men is het er over eens, dat de vragen van Marcus Bakker typisch in overleg met de Russische Ambassade zijn opgesteld.
2. Vervolgens is gesproken over de mogelijkheden om Smirnov voor de rechter te brengen. Omdat volgens de P.G. de kans dat in de Raadkamer de strafbaarheid zal worden aanvaard zeer gering is en intussen verlenging van zes dagen is verleend, zal het waarschijnlijk het beste zijn dat tot uitwijzing wordt besloten, daar wij dan nog zes dagen hebben om Smirnov te horen.
3. Intussen zijn de Russen in Moskou bij Jhr. komen schelden, maar hebben hem t.g.t. gezegd dat zij in een later aan te bieden nota de zaak "waardig" zouden behandelen. Zij zijn kennelijk in de war gebracht door onze soepele behandeling van de zaak , aldus KB/G.
- 4.
5. PH.BVD is vanochtend naar Justitie, o.a. om te proberen de advocaat van Smirnov over te halen niet tegen deze te zeggen dat hij sowieso over zes dagen vrij komt, want dat hij dan natuurlijk niets meer los laat. KB/G deelt overigens mede, dat reeds nu de defectiekansen vrijwel nihil zijn
6. Het gesprek komt later op het samenstellen van de case history en het maken van een goed perscommuniqué. Hier is een geval dat goed kan worden gebruikt voor instructie van bijvoorbeeld de Parketten en Buitenlandse Zaken. Een plan van OVJ dat wij zouden bepleiten dat er een aparte Officier zou komen voor spionage-gevallen, acht H.BVD onuitvoerbaar, omdat er te weinig gevallen zijn. Een tweede ding is evenwel het "opvoeden" van de Parketten. Wat deze tot nog toe van PH.BVD en H.BVD gehoord hebben is niet meer geweest dan een allereerste kennismaking in de zin van: "Wat is de B.V.D., wat kan en wat mag de B.V.D. doen?"
7. H.D vraagt of hij voor zijn contacten een goed verhaal over de Smirnov-zaak zou mogen hebben, vóórdat er perspublicaties komen. Dit zou de goodwill van de B.V.D. bij de beveiligingsinstellingen enorm ten goede komen en bovendien zal hun dat het gevoel geven dat zij er bij horen. H.BVD gaat hier volledig mee accoord. H.C wijst er op dat het nog wel even zal duren, voordat een case history klaar is.

H.B brengt het - logische - verschil in sorteermethode tussen CRD en B ter sprake en heeft tot zijn genoegen van CRD gehoord dat B binnenkort de gelegenheid zal krijgen het materiaal dat uit de -operatie is gekomen op B-manier te sorteren.

H.BVD vertelt dat hij gisteren heeft getelefoneerd met een tijdelijk voor de zaak aangetrokken Griekse vertaler, die sedert maandag in de kamer van BAB zit en dezelfde naam heeft, met het gevolg dat het secretariaat heeft gedacht H.BVD met BAB te verbinden, terwijl alras bleek dat H.BVD tegen een vreemde praatte.
H.C zal de nodige maatregelen nemen dat iets dergelijks niet meer kan voorkomen.

H.D deelt mede dat volgende week het bijwerken van de nieuwe BVA van Buitenlandse Zaken, de heer , begint. Gedurende een 15-tal ochtenden zullen hij en mej. , die nu uiteindelijk is aangewezen voor Binnenlandse Zaken, onder handen worden genomen.

H.BVD deelt mede, dat het uitgedeelde boekwerk "Ost-Berlin, Agitations- und Zersetzungszentrale" openbaar is en hij zal dan ook zijn exemplaar aan H.KO ter beschikking stellen om te gebruiken voor zijn lezingen en cursussen.

KB/G vraagt of dit niet gebruikt kan worden voor de P.G.'s, Buitenlandse Zaken enz.

OVJ stelt voor dat dan een uittreksel uit het boek wordt gemaakt dat samen met het boek en het begeleidend schrijven aan de betrokken instanties kan worden toegestuurd.

30 juni 1960.